

Volně žijící drobní savci jako skryté rezervoáry zoonotických dermatofytů

MATOUŠ FRÍČ^{1,2}, VÍT HUBKA², MAREK KOUBA³, NATÁLIE MARTÍNKOVÁ^{4,5}, PETR CIBULKA³,
DAVID MODRÝ^{3,5,6}, MIROSLAV KOLAŘÍK², ADÉLA WENNRICH²

¹ Přírodovědecká fakulta, Karlova Univerzita, Albertov 6, 128 00 Praha 2

² Mikrobiologický ústav AV ČR, Videňská 1083, 142 00 Praha 4

cmokova@gmail.com

³ Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů, Česká zemědělská univerzita v Praze, Kamýcká 129,
165 21 Praha 6 – Suchbátka

⁴ Ústav biologie obratlovců AV ČR, Květná 107/8, 603 00 Brno

⁵ Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita, Kotlářská 2, 611 37 Brno

⁶ Biologické centrum AV ČR, Branišovská 1160/31, 370 05 České Budějovice

Zatímco úloha domácích zvířat v přenosu dermatofytóz na člověka je dobře zdokumentována, volně žijící hlodavci a ježci představují potenciální, avšak dosud málo prozkoumaný rezervoár těchto patogenů. V naší studii jsme se zaměřili na druhy žijící v těsné blízkosti člověka – jak na ty, kteří přicházejí do kontaktu s domácími mazlíčky při lovu, tak na druhy obývající zemědělskou krajinu. Zvláštní pozornost jsme věnovali hraboši polnímu (*Microtus arvalis*), u něhož předpokládáme roli rezervoáru druhu *Trichophyton quickeanum*, původce lokalizovaných dermatofytických epidemií ve střední Evropě, a dále ježkům rodů *Atelerix* a *Erinaceus*, kteří jsou považováni za hlavní hostitele druhu *T. erinacei*.

Srovnáním několika ekologických skupin hlodavců a hmyzožravců jsme zjistili výrazné rozdíly ve skladbě izolovaných dermatofytů. Ježci ve vysoké míře hostili druh *Arthroderma quadrifidum*, zatímco myš domácí (*Mus musculus*) častěji nesla běžné klinické druhy včetně *T. mentagrophytes*, široce rozšířeného i mezi lidmi. U norníka rudého (*Myodes glareolus*) jsme zaznamenali překvapivě vysokou diverzitu zástupců rodu *Arthroderma* – z pouhých dvou lokalit bylo izolováno deset odlišných druhů, včetně několika pravděpodobně dosud nepopsaných taxonů. Naopak u dalších druhů, například rejsek a myšic, se dermatofyty identifikovat nepodařilo. Tato zjištění naznačují, že volně žijící savci, zejména hlodavci, mohou hrát významnou roli v ekologii, evoluci i šíření dermatofytů a zasluhují větší pozornost v rámci epidemiologických studií zoonóz.